

Innspill til kommunedirektørens forslag til budsjett 2025 og handlingsprogram 2025-2028

Viser til kommunedirektørens forslag til budsjett 2025 og handlingsprogram 2025-2028. Grimstad kommune står overfor store utfordringer og vi i FAU ved Jappa skole ønsker å uttrykke vår dype bekymring over de foreslåtte budsjettkuttene på 33 millioner kroner i skolesektoren. Disse kuttene vil ha alvorlige konsekvenser for kvaliteten på undervisningen og læringsmiljøet for våre barn. Vi vil belyse noen av de mest kritiske områdene som vil bli påvirket:

1. **Manglende vikarer** På småskoletrinnet er en lærer nå ansvarlig for to klasser samtidig fordi det ikke settes inn vikar ved fravær. Dette går utover kvaliteten på undervisningen og øker belastningen på lærerne, noe som igjen kan påvirke deres helse og arbeidsevne.
2. **Innkjøpsstopp** Innkjøpsstopp har ført til at skolen ikke kan handle inn nødvendig utstyr og materiell. I sløyden lager elevene nå figurer av kappved fordi det ikke er midler til å kjøpe inn ordentlig materiale. Dette begrenser elevenes muligheter til å lære og utvikle praktiske ferdigheter.
3. **SFO-betaling** Foreldrebetalingen i SFO må holdes økonomisk adskilt fra skolens budsjett. Innkjøpsstopp skal ikke inkluderes her, da dette vil påvirke kvaliteten på SFO-tilbudet som foreldre allerede betaler for.
4. **Manglende vurdering av barnas beste og medvirkning** Barnas beste er ikke vurdert i de kortsiktige eller langsiktige kuttene. Barna som blir berørt av kutt og nedskjæringer har ikke medvirket i prosessen, ei heller foresatte eller FAUer. Dette er i strid med Grunnloven §104 og FN barnekonvensjonens artikkel 3.
5. **Alternativkostnad ved kutt** Alternativkostnaden ved kuttene er ikke vurdert. Dette refererer til verdien av det man går glipp av ved å velge en bestemt handling fremfor en annen. For eksempel, hvis elever med dysleksi eller store utfordringer ikke får den nødvendige hjelpen de trenger, kan dette føre til skolevegring og frafall, noe som vil øke kostnadene for kommunen i form av sosialhjelp og helseutgifter.
6. **Dårlige resultater i rapporter** Grimstad skårer allerede svært dårlig på UNICEFs kommunebarometer (297 plass av 336 kommuner, og med vesentlig dårligere tall i forhold til gjennomsnittskommuner) og Ungdata-undersøkelsen både i forhold til Agder og nasjonalt. Dette viser at vi allerede før kutt har store utfordringer med å sikre gode oppvekstsvilkår for våre barn. FAUer, KFU og utdanningsforbundet i Grimstad har alarmert i flere år. SSB- tall viser at Grimstad over år har prioritert skole og elever lavt sammenlignet med de andre Agderkommunene.
7. **Dysleksi og kartlegging** Mange elever med dysleksi oppdages først på ungdomsskolen, noe som tyder på manglende tidlig innsats. I dag har skolen kun kapasitet til å utrede et barn i måneden. På Jappa skole vil dette bety i beste fall 8-10 elever som blir utredet årlig, samtidig som UDIR melder om at hele 5-8% av den norske befolkningen har dysleksi.
8. **Språkkutfordring og tilrettelagt norskopplæring** Vi har mange innvandrere med kun fremmedspråk som skal innpasses og få nødvendig opplæring.

Majoriteten av fremmedspråklige i Grimstad kommune er bosatt innenfor sentrumsområdet, og sokner til Jappa skole. Jappa skole mottar likevel ingen ekstra midler til norskopplæring for disse barna. Det mangler også tolker eller morsmålslærere i ordinær klasseundervisning utenom tiden de eventuelt er i mottaksklasse.

- 9. Økte utfordringer med hensyn til kriminalitet og rus** I kommunene i Agder er det økende utfordringer med ungdomskriminalitet (vold og rus) helt ned i 12 års alder. Dette er en bekymringsfull utvikling som er viktig å forebygge. Kutt i oppvekstsektoren og ressursmangel i skolen vil imidlertid gjøre det utfordrende å drive forebyggende arbeid.

Tall fra Folkehelseinstituttet og Ungdata-undersøkelser viser en betydelig økning av psykiske helseutfordringer blant barn og unge i samfunnet vårt; Norge bruker hele 330 milliarder kroner på psykisk helse hvert år. Dette tilsvarer minst tusen nye skolebygg – hvert år (Holte, 2023). Helsetapet fra psykiske lidelser blant mennesker i arbeidsdyktig alder er større enn helsetapet fra alle kreftsykdommer, hjerte- og karsykdommer, kols og diabetes til sammen, og det er ingen sykdomsgruppe som stjeler flere arbeidsår (Mykletun & Knudsen, 2009). Man ser også en klar sammenheng mellom psykiske lidelser og fremtidig frafall i videregående skole (Melkevik mfl., 2016). Frafall i videregående øker risikoen for å bli ung og ufør med 21 prosent, hvorav 15 prosent av disse kan tilskrives frafallet alene (De Ridder mfl., 2013).

Dårlig psykisk helse i ung alder kan føre til langvarige helseproblemer og økt behov for helsetjenester senere i livet (Holte, 2019). Ved å kutte i skolesektoren risikerer vi å forverre disse problemene, noe som vil føre til høyere kostnader på sikt. Forebyggende arbeid må starte allerede i barnehagen og skolen, men dette krever imidlertid at det er nok fagpersonell og ressurser til stede. Kuttene på 33 millioner kroner i skolesektoren vil få alvorlige konsekvenser for våre barn. Barna er fremtiden og vi må huske at investering i dem er en viktig investering for oss alle. Vi trenger «alle» i arbeid, det vil også bidra til fremtidens eldreomsorg og næringsutvikling.

For å sikre en bærekraftig fremtid for Grimstad kommune er det derfor viktig at vi investerer i nettopp våre barn og unge. Dette innebærer blant annet følgende tiltak: Øke lærertettheten, miljøarbeidere og spesialpedagoger, samt sette inn vikar umiddelbart ved behov. Samtidig er det viktig å styrke skolehelsetjenesten med mer tilgjengelighet. Det bør opprettes lavterskeltilbud, samt at man opprettholder muligheten for å låne ut skolens lokaler til klasseaktiviteter og nærmiljøtiltak. Videre må dysleksi og andre utfordringer kartlegges tidlig, slik at tiltak kan settes inn raskt. Det er viktig å sikre at alle vedtak får innvilget det antall timer barna etter loven har krav på. For fremmedspråkelige må tolk eller lærere som kan elevenes språk må være tilgjengelig. Samtidig må den lovpålagte barnas beste vurdering og medvirkning sikres i alle saker som vedrører dem. Dette gjelder også kortvarige kutt og budsjett. Ved større saker bør konsekvens- og risikovurdering inkluderes og man bør følge opp og bruke tall fra Ungdata-undersøkelse og lokale kartlegginger.

Oppfordring til handling Vi oppfordrer politikerne til å revurdere de foreslåtte kuttene og prioritere investeringer i skolesektoren. Våre barn og unge fortjener en trygg og god skolehverdag med tilstrekkelige ressurser og en forsvarlig skole. Vi ber om at det gjennomføres en grundig konsekvensanalyse av kuttene, barnas beste vurdering og medvirkning og at det tas hensyn til de langsiktige kostnadene og alvorlige sekundære faktorene ved å redusere investeringene i utdanning.

FAU Jappa skole